

je naročnikov oglasilo, je gotovo prav storil, zakaj mnogo se jih bo še poprodalo, ker po naših mislih je iz gori omenjenih vzrokov ta knjižica tudi za šolske darila prav pripravna. H koncu imamo le še omeniti, da bi pravično bilo, ako bi tisti gosp. naročniki, katerim je izdatelj posamne iztise po pošti poslal, mu poverili poštnino, ker naročnina znaša le 60 kr.; ako velja poštnina za 1 iztis 14 kraje., ostane le 46 kraje. za natis, vezanje in druge stroške.

* Za popotnike, ki pridejo v Ljubljano in hočejo mesto bolj natanko ogledati, še dosihmal nismo imeli kakor druge mesta vodnika, ki bi jim bil povedal, kaj je tu in tam imenitnega in ogledovanja vrednega. Gospod G. Dzinski, ki nam je lani podal praktičnega „računarja“ za novi dnar, je spisal v nemškem jeziku prav pripravnega vodnika pod imenom „Laibach und seine Umgebung, ein Wegweiser für Fremde und Einheimische“, ki ga je ravnokar gosp. Giontini na svetlo dal. Mala knjižica, ki jo vsak popotnik lahko v žepu pri sebi nosi, popisuje po novejših in izvirnih pozvedbah ob kratkem vse, kar ima Ljubljana; pa tudi na deželo ga pelje v nekatere imenitniše kraje, po katerih slovi naša domovina. Pridjana je knjižici lična podobica celega mesta z nekaterimi imenitnimi kraji, hišami, cerkvami itd.; zraven te pa še obris celega mesta. Cena hvalevredne knjižice je le 88 kraje. nov. dn. Nadjamo se, da vsak popotnik bo rad segal po Dzinskovem vodniku.

Narodna povest isterska.

Isukerst i sv. Petar su hudili po svetu ščape v rukah a torbe na ramenah noseći, i Bogu se moleći; i pridu neki večer kasno va neku kuću u pustinji i poprose za prenočišće; muža ni bilo doma, a žena njima dá mesta za prespat. Kade je prišlo jutro, se lipo zahvale na ljubavi za prenočišće, i putuju dalje.

Med ten tega pride muž doma, a žena mu počme praviti, da su bili najco avdeka dva putnika, i oni su u svojih torbah naj berže puno novac (dnara) nosili. „Hodi berzo za njima, nemogu još deleko biti, pak jima zemi te novce“.

On gre, doteče ih i govori: „Ste li vi oni klatuši, ki ste nočas v toj i toj kući prenočili?“ Oni reku, da su prenočili; on jima reče: „Vi imate novac, dajte mi ih ili z dobrin ili zlin načinom“. Isus reče samo: „Brš, bršinko! *) vari, na! **) i oni razbojnik postane vale tovar (osel) i gré za njima, ko pas.

Ko pride Isus i sv. Petar v neko selo, ih počmu ljudi pitati: ako bi prodali tega tovara; a Isus govori, da on ni za prodat, ma za dat za léto dan na mito; on će jesti, ča mu ki da, i nositi, ča mu ki naloži; i tako se pogodi z onim selanon za letno mito za tega tovara, i gré tja rekši da će k letu priti po tovara i po mito.

Kada je prošlo leto, pridu Isus i sv. Petar v ono selo nazada, ter zemu tovara i mito, i putuju proti onoj kući ovega razbojnika. Ko pridu u kuću, pitaju opeta za prespanje; a ona žena ih prime, i spravi njim tovara u dvor. Kada se je v jutro dobro razvidilo, pita Isus ženu: „kade ti je muž?“ A ona govori: „tužna ja i žalostna! lani ono jutro, kada ste vi ovdeka prenočili, je još prišal, pak je nekamo šal, i od one dobe ni njega, ni glasa od njega“. Isus govori: „Biš li ga poznala, da ti pride“. „Bože moj! kako nebin ga poznala, da mi pride; ah da bi mi prišal!“ Isus reče: pripeljay mi tovara!“ i kada mu ga pripelja, reče Isus: „Brš, bršinko!“ ter iz tovara postane na hip njezin muž, pak njoj da ono mito, ča si je on kao tovar prislužil, i njima reče: „Ki hoće beći imati, neka se za nje trudi i muči“, i gre sa svetim Petron dalje po svetu“. J. V.

Dopisi.

Iz Celja 20. maja. — I. Včasih se na malem prostorčku v kratkem času toliko hudega naključja, da je groza. Zavzeli bi se bili sicer še bolj, ako bi ne bili poslednji čas slišali tudi iz drugih krajev takih grozovitih novic. V malo dneh je pri nas devet oseb po nenaravni poti naglo smert storilo. Med temi so trije prehiteli previdnost božjo in pretergali nit življenja svojega iz lastne volje, in sicer dimnikarski mojster L., ki se je obesel, en vojak pa in en finančni stražnik sta se ustrelila. Dalje so v bližnjih O. v eni hiši trije, dve ženski in en fant, nagloma zboleli in tudi umerli. Sum leti na to, da so bili zavdani. Ni nam znano, kaj je sodniška preiskava v tej reči že odkrila. Ako še pristavim, da so našli dvoje mertvih otrok in sicer enega v vodi, drugega na malo obiskanem kraju, in da je na železnici strežaj pri mazanji kolés po nesreči med vozove prišel in hudo zmečkan bil, sem omenil vseh devet žalostnih primerljejev. Toliko nenavadnega v tako majhnem mesticu! Lahko si mislite, da to je bila voda na mlin zgovornih in jezičnih ust. — Ker že o nenavadnih rečeh govorim, naj še drugo prikazen priobčim. Malokdaj se je še mesca maja čulo o preselivnih ticah. In vendar so šle in še grejo skozi naše mesto, enako dolgim kitam takih tic, velike trume vpehane Lahov in Primorcov, kjer so jih na Koroško zavernili. Pa tudi od tod jih mnogo proti jugu leze, ker na Koroškem niso dela dobili. Močno so ti reveži tožili, da s tem potovanjem še zadnji prihranjeni krajcar nepotrebno potrosijo. V resnici — za „Industrievolk“ nas Avstrijance nobeden čislal ne bo! Kaj bi Angleži in Amerikanci k temu djali? Kjer se toliko delaželjnih in pridnih rok na delo ponuja, tam bi se gotovo z malimi stroški kaj znamenitnega doveršiti dalo. Smilile so se nam te poštene duše, in radi smo jim vergli penaz za olajšavo na dolgem in težavnem potovanji. Tem bolje so nas pa razdražili drugi preselivci — „tice“ v pravem pomenu besede in sicer zvite tice. Pritepla se je namreč cela derhal zatamnelih, kuštrastih, umazanih in razcapanih cigánov. Bilo jih je okoli 80 na 10 s subimi in medlimi kljuseti vpreženih vozovih. Na vprašanje naše, od kod da pridejo, so nam odgovorili v čisti serbsčini eni iz Pešta, drugi iz Banata. Za cilj svojega potovanja so nam naznanili eni „Ublano“, drugi Romansko, še drugi celó Hispansko. Ne dva nista enako govorila. Kamor so se vsedli, so s svojimi kvantami in zvižajami, s sitnim beračenjem in praznim prerokovanjem ljudem hudo nagajali. Veseli smo bili, ko so odrinili. Pa še teden ni minul, in že smo jih zopet imeli pred durmi. Ljubljancanji menda niso bili tako srečni, gledati te zarujele sinove daljne puste. Kakor se nam zdi, so se verniti mogli na kako gosposkino povelje. Srečno pot tedaj v vašo domovino! Sedanjosti ne dopadajo več vaše kvinte, ji se ne smilijo več lenúhi in dangube! Odkar se sliši piš ogromnega hlapona in derdranje vozov, odkar plug in lopata nista več bela vrana na neizmerni pusti, je tudi tu življenje vse drugačno. Ni vas treba več k stafaži za slike, ktere nam pustinja tako živo pred oči stavijo. Treba bo, zračne šotore zameniti s stanovitnejimi strehami in lotiti se drugega posla, kakor celi dan na trebúhu ležati in gledati, od kod da bode pečenka v uste priletela. Treba bo poprijeti se poljodelstva ali pa obertnije! Da zadostim dolžnosti zvestega dopisovavca, še morem pristaviti, da so naši kmetovavci z vremenom zelo zadovoljni. Žita stojé lepo, in tudi travniki obetajo obilno košnjo. Bog daj dobro letino, po kateri zdihuje vsak, naj prideluje ali pa pridelke uživa!

Iz Črešenskih goric na Štajarskem 19. maja. Lepo zelenijo naše polja, z brezštevilnimi cvetlicami mično venčane; krasno cvetijo sadne drevesa, obetaje obilnega sadú; po zelenih gajih se razlega milo petje malih ptičic, in topli veter pihlja dišeče sapice; al — oj! sred pomladanskega cvetja toči žalostna mati solze, ker nima lačnim

*) Tako zovu tovara za sobon. **) Tako se tira pred sobon (od staroslov. besede variti, to je, praecedere, naprej iti.

otročičem kruhka več dati, in sred sladkega petja tičic milo zdihuje oče, ker je že zdavnej zadnjo merico v malin zanesel in edino kravico prodal. Ženo in otroke vidi oče medle okrog tavati, sam pa je tudi tako slab, da se komaj na nogah derži. Gré k svojim prijatlom, jim toži revšino, ter prosi — milo prosi, da bi se kamen usmilil s povzdignjenimi rokami prosi za malo posojilo. Oni ga pomilujejo, mu dobre svete dajo; al — sila potrebno pomoč mu odrečejo, boječi se, da bi pri poštem revnem kmetu njihovi dnarji premalo dobička donášali. Pride domú, pa najde z eksekucijo za štibro ali drug davek vojaka, kateri ga gromeče pozdravlja „plačaj! plačaj!“ O revček! ko bi te vera ne tolažila v taki stiski, kaj bi storil? Gotovo bi si življenje končal in storil kakor delajo zdaj mnogi veliki gospodje toda iz družih vzrokov! Lepo je slišati, kako visokospoštovana gospôda revnim kmetom pomaga, celó narodi hitijo sosednim narodom z dobro roko na pomoč. Slava jim! Oj! da bi se vendar tudi štajarskih Slovencev kdo usmilil; revni so gotovo; če ne vsi, vendar večja polovica veliko pomanjkanja terpi. Da bi se bogati možje našli, ki bi poštemim in pridnim kmetom v veliki sili s posojenim denarjem pomagali, da bi ne samo na hiše in zemljiša, temuč tudi na poštemost in pridnost svoje denarje nakladali. Stoterni „Bog lonaj!“ in tisuči zahvalni zdihljeji do Boga in dobrotnikov bi jim gotovo večje obresti donášali, kakor marsiktera špekulacija! — Lansko leto so napadli dvojni sovražniki našo krasno carevino: unanji in notranji. Veliko so unanji škodovali, al tudi notranji niso napravili malo škode. Vzeli so nam in živini ljubi kruh in živež, kterega je še suša pustila; premenili so nam lepe travnike in njive v goljave, — in te sovražnike bi pustili pri miru, da se s kervavimi žuli naših rok mastijo, nam in živini ljubi živež pokončavajo? Ne! ne! Hajdimo kmetje! Hura! nad kebrovo zalego in kebre! Potovaje iz Črešenskih goric v Šentjur sem zadel na cele kupe belih červov, kateri so na cesti poginivali, nekteri pečeni od sonca, nekteri povoženi ali sicer poteptani. V serce me je veselilo, da se je saj enkrat pri nas vojska začela zoper hroščevo zalego in da je marsikter bel červ poginil. Gospodar oraje na njivi zapoveduje družini svoji, za njim gredé v korbice požrešne červe pobirati ter jih na cesto terdo ali v žerjavico (kar je najbolje) vreči, da se sožgejo in spečejo. Za družino pa po ostalih červih rezerva — to je, domača kuretnina — strašno seka, ne pozna ne milosti ne pardona, dokler ni nje želodec do terdega s to tečno hrano nabit. Hej kmetje! zmaga mora biti naša; le zedinjeni vsi sežimo na te požeruhe, kateri so nam lani marsikteri kos kruha požerli; sežimo posebno prihodnje na nje, ko se bojo naših lepih gojzdov lotili. Tedaj kmetje na noge! vsi zedinjeni obljubimo do zadnjega jih pokončati — saj živijo od naših žuljev, saj se gostijo, ko mi stradamo. Kmetje! „Novice“ bodo našo slavo oznanovale celemu svetu, če bomo ta škodljivi zarod pokončali; dopisnik iz Črešenskih goric bo pa radosten vse natanko oznanil, kar bo o vojski zoper kebre vidil, slišal in skusil.

Joško Iskrač, kmet.

Iz Postojne. Vodstvo postojnske jame oklicuje, da binkoštni pondeljek od treh popoldne do šestih zvečer bojo navadne veselice s plesom v tukajšnjem podzemeljskem raji.

Iz Ljubljane. Za gotovo moremo povedati, da 15. dan t. m. so naš svetli knez in škof prejeli papeževo pismo iz Rima in da bojo 17. dan prihodnjega mesca na Dunaji za škofa posvečeni, po tem pa ostanejo še nekoliko dni na Dunaji in berž ko ne utegnejo v nedeljo po sv. Petru in Pavlu škofovski prestol v Ljubljani slovesno nastopiti. — Po ukazu cesarskem se ima vojaško deželno glavno poveljstvo (deželna general-komanda) z vsemi dotičnimi pisarnicami in kasami iz Verone v Ljubljano preseliti. Ako bi se bil prostor za pisarnice in stanovanje uradnikov berž mogel dobiti, bi prišla komanda kmali v naše mesto, — ker so

pa še le pripravne hiše za pisarnice se dobile, vseh 122 stanovanj za uradnike pa še ne, čeravno ni dvombe, da se bojo počasi dobile, se utegne ta preselitev še le o sv. Miheleu zgoditi. V Ljubljano bo s tem pritekalo veliko dnarja vsaki mesec, ker pravijo, da plača, ki jo uradniki general-komande dobivajo, znaša vsaki mesec 40.000 gold. Mestna gosposka bo pa mogla kakor drugod tako tudi tukaj za posebno kaso skrbeti, da se bo doplačevalo hišnim gospodarjem za stanovanja vojaških uradnikov, ako se tarifa, po kateri vojaki staniša pri nas plačujejo, iz 4. verste ne povzdigne na 2. versto. Spet pa se očitno razodeva, da nam v Ljubljani stanovališč manjka, in pri vsem ne zidajo ljudje skor nič, ker sedaj kapital, na hišno zidanje obrnjen, ne donáša toliko obresti kakor pri družih špekulacijah. Čudno je pa to, da se naša hranilnica, čeravno je veliki zbor zidanje že dolgo sklenil, še nikakor ne pripravlja, da bi povikšala svoje poslopje! Kakor slišimo, bo mestna gosposka prosila, naj bi se čas, za kterega so nove hiše oproštene hišnega davka, saj podaljšal na 20 let, da bi gospodarji več veselja imeli se lotiti novih stavb. — Huda suša in velika vročina nas tare, pa veseli smo še, da tista grozna nevihta z debelo točo, ki je pobelila v nedeljo popoldne celo bližnjo goro Krim in je potokla tudi okoli Rakitne in še dalje okoli, se ni vsula tudi pri nas. — Danes (22. maja) smo dobili perve češnje iz Vipave; kasneje tedaj za več dni kakor druge leta.

Iz Ljubljane. Gospod Alfred Kom, tukajšni učenik muzike, je napravil muzično posodivnico, v kateri se dobivajo na pòsodo mnogoverstne reči za klavir. Deležniki plačajo za celo leto 10 gold. nov. dn.; vsak celoletni naročnik dobí pa za nameček darilo (premijo), ki je vredno 4 gold. Tisti, ki niso celoletni naročniki, plačujejo za vsaki eksemplar izposojenih nót 3 nov. kr. na dan. Ker je to lepa prilžnost za vsakega, ki ga veselé muzične reči in ki želi vedno kaj novega, se je nadjati, da ne le Ljubljančanje in Ljubljančanke, ki se radujejo z igranjem na klaviru, temuč tudi vsi prijatli muzike po deželi bojo segli po lepih muzičnih rečéh, ktere nam ponuja Kom-ova posodivnica (v judovskih ulicah št. 232). A. P.

— Ravnokar se nam je povedalo, da so gospod Vilharjeve pesmi gotove in da se že razpošiljajo knjigarjem po vsem Slovenskem, v Zagreb, Reko itd. Cena jim je 70 novih kraje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Protestantom na Ogerskem potolažiti njih pretanko vést, ktera jim ni pripustila, da bi se bili udali ces. patentu od 1. sept. l. l. in zavoljo kterega že več časa terpijo mnogoverstne homatije, so presvitli cesar s pismom od 15. t. m., ki so ga pisali začasnemu deželnemu poglavarju na Ogerskem, fzm. Benedek-u, dovolili vse, da se njih vesti ne bo nobena sila delala, tedaj smejo vse, in tudi po ukazu ces. patenta še ne ustanovljene občine, starešinstva in superintendencije z b o r e (konvente) napraviti, da ondi sklenejo, kar je dalje zastran cerkvenih zadev treba. Verh tega so po tem ces. pismu vsi pomilosteni, ki so zavolj opornosti proti cesarskemu patentu dosihmal ali že v ječo obsojeni ali še le v sodniški preiskavi bili; vsem je vse prizanešeno. Ogerski časniki pravijo, da je po tem takem 104 oseb oprostenih.

— Kdaj se bo državni zbor začel, še ni znano. Govorí se, da se bojo hitropisni zapisniki (stenografični protokoli) razglaševali; ali bo pa smel kdo drug poslušati priti, se nič ne sliši.

— Teržaški tergovci Rivoltela, Mandolfo in Brambila, ki so na Dunaji še zmiraj zaperti, so se pri c. kr. deželni višji sodnji pritožili zoper to, da so zaperti, dokler sodnija še le njih djanja preiskuje; al višja sodnija je zavergla to pritožbo.